

Vilniaus žemaičių kultūros draugija: 2008–2009 m.

Eugenija Tamara ARNASTAUSKIENĖ,
Zigmas JUCEVIČIUS, Danutė MUKIENĖ,
Virginija VALUCKIENĖ, Dalia DIRGĖLIENĖ

2008 metai

Sausio 16 d. Vilniaus paveikslų galerijoje būrys Vilniaus žemaičių kultūros draugijos (toliau – VŽKD, draugija) narių dalyvavo prof. Viktorijos Daujotytės knygos „Sauganti sąmonė“ sutiktuvių renginyje ir ta proga pasveikino savo žemietę.

Sausio 18 d. vyko VŽKD ataskaitinis-rinkiminis susirinkimas.

Sausio 29 d. Vilniuje draugijos nariai susitiko su Telšių fotografu Mečislovu Šilinsku (1931–2021) ir pasveikino jį fotografijų atidarymo paroda.

Vasario 5-oji Vilniaus mokytojų namų kieme lyje vėl sutelkė gausų būrį Užgavėnių persirengėlių. Čia kartu su kitais šventės dalyviais šėliojo, gerą nuotaiką vienas kitam dalijo ir VŽKD nariai.

Kovo 18-ąją draugijos kultūros vakaras „Aukščiau Everesto. Skrydis per Lietuvą“ buvo skirtas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienai paminėti. Jo metu buvo parodytas draugijos nario Vlodo Vitkausko filmas „Lietuvos vėliavos skrydis“. Tą patį vakarą su 70-mečiu pasveikintas aktyvus draugijos narys, bandonininkas, kelių knygų autorius Albinas Batavičius, o su 50-mečiu – taip pat aktyviai

VŽKD ataskaitiniame-rinkiminiame susirinkime kalba draugijos Tarybos narys Alfonsas Katkus. 2008.01.18

Draugijos renginiuose savo dainomis nuolat džiugina bandonininkas Albinas Batavičius. 2008.01.18

draugijos veikloje dalyvaujanti fotografė Lietuvos mokslų akademijos Virginija Valuckienė. Vakarų metu veikė jos sukurtų nuotraukų paroda. Renginio dalyviams puikią nuotaiką savo dainomis dalijo Vilniaus žemaičių folkloro ansamblis „Tykle“ (vadovė Vitalija Brazaitienė) ir dainininkas, poetas, sporto entuziastas bei organizatorius Romas Bernotas.

Balandžio 5 d. grupė draugijos narių dalyvavo

2008 m. kovo 18 d. VŽKD renginio dalyviai ir akimirka iš Lietuvos mokslų akademijos fotografės, VŽKD narės Virginijos Valuckienės nuotraukų parodos pristatymo

2008 m. balandžio 15-ąją vykusio žemaičių renginyje „Talentai“ dainuoja Adelė Mickuvienė ir Stasys Mickus (1932–2018)

Savo eiles skaito Albinas Kazlauskas. 2008.04.15

Rankdarbiais stebina draugijos narė Eugenija Tubutienė. 2008.04.15

Vilniuje veikiančios Šilališkių draugijos veikloje, susipažino su prestižinei Kalbos premijai pristatyto Albino Kentros veikla.

Balandžio 15 d. vyko Žemaičių kultūros draugijos vakaras „Talentai“, kurio metu savo talentus demonstravo būrys Vilniaus žemaičių.

Gegužės 20 d. draugijos kultūros vakaro metu paminėtos XX a. I p. daugelį Telšiuose, Luokėje, Plungėje, Šiauliuose iškilusių statinių, tarp jų ir Luokės sinagogos (1935), Telšių gimnazijos (1936), Telšių vyskupijos kurijos, Žemaičių muziejaus „Alka“, Telšių kino teatro (visi 1938), Telšių ligoninės (1939), mokyklų Luokėje (1938), Šiauliuose (1940), nemažai privačių gyvenamųjų namų Luokėje, Telšiuose, Plungėje, Šiauliuose suprojektavusio Stepono Stulginskio (1908–1995) 100-osios gimimo metinės. Su jo gyvenimu ir veikla supažindino istorikė, Lietuvos architektūros muziejaus direktorė, aktyvi draugijos narė Morta Baužienė. Koncertavo choras „Vytis“.

(Nukelta į 28 p.)

Pranešimą skaito Morta Baužienė. 2008.05.20

Koncertuoja vyrų choras „Vytis“. 2008.05.20

Iš kairės: vienas aktyviausių VŽKD narių – fizikas, etnologas, mokslo istorikas prof. Libertas Klimka. 2008 m.; knygos „Žemalė – gimtasis D. Poškos kraštas“ sutiktuvių metu kalba istorikas prof. Adomas Butrimas. 2008.10.21

2008 m. rugsėjo 16 d. VŽKD kultūros vakaro viešnia buvo kalbininkė, habil. mokslų daktarė Regina Koženiauskienė

Gegužės 22 d. draugijos nariai atsisveikino su Amžinybėn išėjusia ilgamete draugijos nare Zofija Gaižauskiene (1924–2008).

Birželio 13–15 dienomis būrys VŽKD narių dalyvavo Telšiuose vykusiame „Žemaičių festivalyje 2008“, kurį suorganizavo Telšių rajono savivaldybė.

Liepos 15 d. Vilniaus žemaičiai filosofo Stasio Šalkauskio premijos įteikimo proga pasveikino VŽKD narį prof. Libertą Klimką.

Liepos 20 d. dailininkei keramikei, aktyviai draugijos narei Genei Jacėnaitei (1933–2016) suteiktas Kuršėnų garbės piliečio vardas. Tais metais dailininkę jos artimieji, draugai ir bičiuliai sveikino ir su 75-mečiu, o jos gimtuosiuose Kuršėnuose buvo surengta menininkės kūrybos paroda.

Rugpjūčio 18 d. VŽKD delegatai dalyvavo

Autografus dalina Romas Bernotas (1941–2022). 2008.11.18

Koncertuoja ansamblis „Kankleliai“ (vadovė Daiva Čičinskienė). 2008.09.16

Laukuvoje (Telšių raj.) vykusiame Žemaičių kultūros draugijos suvažiavime.

Rugsėjo 16 d. VŽKD kultūros vakaras buvo skirtas Lietuvos himno autoriaus Vinco Kudirkos (1858–1899) gimimo 150-osioms metinėms. Renginyje dalyvavo, pranešimą perskaitė kalbininkė, habil. m. daktarė Regina Koženiauskienė. Tą patį vakarą vyko Albino Batavičiaus išleistos kompaktinės plokštelės „Gimtinės ilgesys“ sutiktuvis, koncertavo ansamblis „Kankleliai“.

Rugsėjo mėnesį Lietuvos mokslų akademijos

Bernardinų bažnyčioje žemaitiškai giesmes gieda VŽKD nariai. 2008.11.06

Viršuje ir dešinėje – 2008 m. gruodžio 29-osios vakarą vykusio Kalėdinio renginio ir karnavalo dalyviai

bibliotekoje veikė dailininkės, pedagogės, aktyvios Vilniaus žemaičių kultūros draugijos narės Genės Jacėnaitės (1933–2016) keramikos darbų paroda.

Spalio 21 d. draugijos kultūros vakaro metu buvo pristatyta knyga „Žemalė – gimtasis D. Poškos kraštas“ ir keletas kitų neseniai išspausdintų leidinių apie žemaičių kraštą. Renginyje kalbėjo prof. Adomas Butrimas, istorikas Povilas Šverebas, A.Lapinskienė, E. Binkauskienė ir kt.

Lapkričio 6 d. pagal tradiciją Vilniaus Bernardinų bažnyčioje, kurioje Šv. Mišias žemaitiškai laikė vienuoliai pranciškonai, žemaitiškai giesmes giedoja kompozitoriaus ir pedagogo Ipolito Petrošiaus suorganizuoti VŽKD nariai.

Lapkričio 11 d. Vilniuje vykusioje Valdovų rūmų paramos fondo surengtoje loterijoje aktyviai dalyvavo Vilniaus žemaičių kultūros draugijos nariai. Pagrindinis loterijos prizas (paveikslas) atiteko pasaulio akrobatinio skraidymo varžybų nuga-

Centre – Jurgis Kairys su loterijoje laimėtu pagrindiniu prizu. 2008.11.06

lėtojui – VŽKD nariui žemaičiui Jurgiui Kairiui.

Lapkričio 19 d. draugijos nariai dalyvavo Lietuvos medicinos bibliotekoje vykusiame Vinco Kudirkos (1858–1899) 150-ųjų metinių minėjime.

Lapkričio 18-osios VŽKD renginys buvo skirtas poeto ir dainininko, sportininko Romo Bernoto (1941–2022) kūrybai. Renginyje dalyvavo, kalbėjo pats R. Bernotas, Vladas Vitkauskas, prof. Jonas Gudmonas, knygos „Lietuvos ordinais ir medaliai“ autorius Vilius Ruzas.

Gruodžio 10 d. draugijos nariai dalyvavo Lietuvos operos ir baletų teatre vykusiame Vinco Kudirkos (1858–1899) jubiliejaus minėjime. Tą dieną Vilniaus žemaičiai Kalbos premijos įteikimo proga pasveikino savo bičiulį Albiną Kentrą.

Gruodžio 29-ąją vyko gražus draugijos Naujametinis vakaras ir karnavalas.

(Nukelta į 30 p.)

Lietuvos valstybinės vėliavos iškėlimo Gedimino kalno pilies bokšte akimirka. 2009.01.01

2009 m. sausio 27-osios renginio akimirka. Koncertuoja folkloro ansamblis „Dijūta“

2009 m. vasario 17-osios renginyje dainuoja (iš kairės): Eugenija Tamara Arnastauskienė, Asta Taluntienė ir Vytautas Jocius

Koncertuoja Lietuvos mokslų akademijos choras. 2009.01.29

2009 metai

Sausio 1 d. grupė Vilniaus žemaičių dalyvavo Lietuvos valstybinės vėliavos iškėlimo Gedimino kalno pilies bokšte renginyje.

Sausio 16 d. Lietuvos nacionaliniame dailės muziejuje vykusiose iškilmėse alpinistui, VŽKD nariui Vladui Vitkauskui įteiktas Santarvės ordinas.

Sausio 20 d. įvyko VŽKD ataskaitinis susirinkimas. Praėjusių metų veiklos ataskaitą pateikė draugijos pirmininkė Dalia Dirgėlienė. Ataskaita buvo įvertinta teigiamai ir patvirtinta.

Sausio 27 d. gausus būrys Vilniaus žemaičių dalyvavo pasidainavimų su Veronika Povilioniene vakare, kurio metu vyko fiziko, etnologo, mokslo istoriko VŽKD nario prof. Liberto Klimkos knygos „Saulės ratu, Menulio taku“ sutiktuvės. Renginyje koncertavo Lietuvos mokslų akademijos folkloro ansamblis „Dijūta“.

Sausio 29 d. Vilniaus žemaičiai dalyvavo Lie-

Iš kairės: Karolis Dapkus, Genovaitė Gustaitė, Libertas Klimka. 2009.02.17

tuvos mokslų akademijoje vykusiame Napoleono Kitkausko knygos „Valdovų rūmai“ pristatyme ir pasveikino jos autorių. Renginyje koncertavo Lie-

2009 m. kovo 17-ąją vykusio VŽKD kultūros vakaro metu kalba prof. Domas Kaunas (dešinėje), o jam skirtą dainą traukia draugijos vyrai (kairėje)

Antaną Buračą jo 70-mečio proga sveikina Vilniaus žemaičiai. 2009.06.17

tuvos mokslų akademijos choras, kuriame dainuoja ir keletas VŽKD narių.

Vasario 17 d. draugijos kultūros vakaras buvo skirtas arkivyskupo, Lietuvos palaimintojo Jurgio Matulevičiaus-Matulaičio MIC (1871–1927) atminimui. Renginyje dalyvavo, su arkivyskupo gyvenimu ir veikla supažindino istorikė Genovaitė Gustaitė. Lietuvos mokslų akademijos bibliotekos darbuotojas, VŽKD narys Povilas Saudargas ta proga buvo surengęs J. Matulaičio darbų ir knygų apie J. Matulaitį parodėlę.

Vasario 24 d. Vilniaus galerijoje „Arka“ atidaryta jubiliejinė dailininko, VŽKD nario Alfonso Čpausko kūrybos paroda. Ta proga jį kartu su kitais draugais ir bičiuliais pasveikino ir Vilniaus žemaičiai.

Kovo 3 d. Lietuvos mokslų akademijos bibliotekoje buvo atidaryta VŽKD nario Povilo Saudargo parengta žymių kultūros veikėjų Pelikso Bugailiško (1883–1965) ir V. Vaitiekūno darbų paroda.

Kovo 6 d. VŽKD nariai Lietuvos mokslų akademijoje mokslo premijos įteikimo proga pasveikino savo bičiulį kalbininką, VŽKD narį prof. Aleksą Stanislovą Girdenį (1937–2011).

Kovo 17 d. draugijos kultūros vakaro svečias buvo knygotyrininkas

prof. Domas Kaunas. Renginio metu pristatyta jo knyga „Kultūra ir jos kūrėjai“, kalbėta apie tautinio atgimimo istorijos šaltinius, leidinio „Aušra“ archyvo likimą.

Balandžio 4 d. VŽKD nariai dalyvavo Vilniuje veikiančio Šilališkių klubo renginyje.

Balandžio 14 d. Vilniaus Visų Šventųjų bažnyčioje vyko pamaldos už žemaičius. Giedojo VŽKD valdybos nario Ipolito Petrošiaus suburtas ir pamokytas žemaičių choras. Šv. Mišių metu skambėjo I. Petrošiaus sukurta muzika. Šv. Mišias laikė žemaitis klebonas Vytautas Rapalis. Po Mišių klebonas V. Rapalis Mišiose dalyvavusius žemaičius pakvietė į Visų Šventųjų bažnyčios parapijos namus, kur vyko Velykų švenčių vakaronė.

Balandžio 20 d. Rašytojų klube vyko žemaičio rašytojo Romualdo Granausko (1939–2014) 70-mečiui skirtas vakaras. Renginio metu rašytoją jubiliejaus proga pagerbė ir Vilniaus žemaičiai.

Balandžio 21 d. VŽKD
(Nukelta į 32 p.)

Iš kairės: klebonas kun. Vytautas Rapalis ir Visų Šventųjų bažnyčios parapijos namuose vykusios Velykų šventės vakaronės akimirka. 2009.04.14

2009 m. balandžio 21-osios renginyje (iš kairės): Danielius Mušinskas ir Edmundas Žalpsys

Vilniaus žemaičiai 2009 m. balandžio 22-ąją Lietuvos Respublikos Seime kartu su Plungės kultūros sostinės 2009 m. programą pristatančiais plungiškiais

kultūros vakaras buvo skirtas Valstybinės kultūros ir meno premijos laureatui žemaičiui Danieliui Mušinskiui. Renginio metu pristatyta jo knyga „Kalno saugotojas“. Gražius žodžius kūrėjui tą vakarą skyrė draugijos nariai, taip pat ir renginyje dalyvavęs Vilniaus miesto savivaldybės Kultūros ir meno skyriaus vedėjas Edmundas Žalpsys.

Tą patį vakarą 75-mečio proga buvo pasveikintas vertėjas, draugijos Tarybos narys prof. Alfonsas Tekorius, pristatyta jo iš vokiečių kalbos išversta knyga „Metlerio filosofijos žinynas“ ir kiti leidiniai.

Balandžio 22 d. Respublikos Seime vyko projekto „Plungė Lietuvos kultūros sostinė 2009“ ren-

Iš kairės: Juozapas Algimantas Krikštopaitis ir Vitalius Stepulis knygos „Tautos ažuolynas“ pristatymo renginyje. 2009 m. birželio mėnuo

giny, kuriame dalyvavo ir būrys VŽKD narių.

Balandžio 24–birželio 10 dienomis Žemaičių dailės muziejuje Plungėje veikė dailininko, draugijos nario Aniceto Jonučio kūrybos darbų paroda.

Istorikas, archeologas habil. dr. Algirdas Girininkas. 2009.05.19

Dainuoja (iš kairės): bandonininkas Albinas Batavičius ir matematikas, ekonomistas, akademikas Aleksandras Vasiliauskas (1940–2016). 2009 m. birželio mėn.

Koncertuoja Aušra Liutkutė (dešinėje) ir jos mokinės. 2009.05.19

VŽKD nariai 2009 m. Lietuvos 1000-mečiui skirtoje Dainų šventėje „Amžių sutartinė“

2009 m. Vilniuje vykusios Lietuvos tūkstantmečio Dainų šventės „Amžių sutartinė“ metu Vingio parke atidengtame „Vienybės medyje“ (skulptorius Tadas Gutauskas, architektas Rolandas Palekas) įrašytos ir iškilų žemaičių pavardės

Gegužės 19 d. draugijos kultūros vakaras buvo skirtas Lietuvos vardo tūkstantmečio paminėjimui. Renginyje dalyvavo, kalbėjo žemaitis istorikas, archeologas habil. dr. Algirdas Girininkas, koncertavo dainininkė Aušra Liutkutė ir jos mokinės.

Gegužės 27 d. Vilniaus žemaičiai kartu su kitais atsiveikino su Amžinybėn išėjusiu VŽKD na-
(Nukelta į 34 p.)

Dailininkas Giedrius Kazimieras. 2009.08.13

Vilniaus istorijos tyrinėtojas ir knygų apie Vilnių autorius Antanas Rimvydas Čaplinskas. 2009.09.15

Vilniaus žemaičiai 2009 m. liepos 18–19 dienomis vykusioje ekskursijoje po Lietuvą ir Latviją

riu, kompozitoriumi Jurgiu Gaižausku (1922–2009). Jis, kaip ir jo žmona Zofija Gaižauskienė palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse.

Birželio mėnesį Lietuvos mokslų akademijoje vyko knygos „Tau-

tos ažuolynas“, kurią rengiant spaudai daug prisidėjo VŽKD narys Vitalius Stepulis, pristatymas. Renginyje dalyvavo, koncertavo Vilniaus žemaičių folkloro ansamblis „Tyklė“ (vadovė Vitalija Brazaitienė).

Birželio–liepos mėnesiais draugijos nariai aktyviai dalyvavo Lietuvoje vykusiuose Joninių-Rasos švenčių renginiuose ir Respublikinėje

Vilniaus senosios muzikos ir šokio teatro „Puelli vilnenses“ šokių kolektyvas. 2009.09.15

Žurnalistės Jūros Baužytės knygos „Pavėlavę lieka stotyje“ sutiktuvės Vilniaus rotušėje. 2009.11.05

dainų šventėje „Amžių sutartinė“, skirtoje Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečiui.

Liepos 18–19 dienomis gausus būrys draugijos narių dalyvavo tradiciškai vasaros metu organizuojamoje ekskursijoje. Šį kartą jos maršrutas buvo Vilnius–Palanga–Liepoja–Durbė–Bauskė–Rundalė. Ekskursijos metu Liepojos lietuvių bendruomenės namuose vyko susitikimas su Liepojoje gyvenančiais žemaičiais, bendra vakaronė. Ekskursiją suorganiza-

Etninės kultūros puoselėtojas, buvęs VŽKD pirmininkės pavaduotojas, televizijos laidos „Duokim garo!“ vedėjas Stasys Kavaliauskas. 2009.10.20

Kairėje ir viršuje – 2009 m. lapkričio 17 d. vykusio Vilniaus žemaičių kultūros draugijos renginio akimirkos

vo Dalia Dirgėlienė ir Alfonsas Katkus, o ekskursijai vadovavo Danutė Mukienė.

Rugpjūčio 13 d. Vilniaus žemaičiai pasveikino tapytoją Giedrių Kazimierėną jo kūrybos darbų parodos Lietuvos istorijos tema atidarymo proga.

Rugsėjo 15-osios draugijos kultūros vakaro „Vilnius ir vilniečiai“ svečias buvo Vilniaus istorijos tyrinėtojas ir knygų apie Vilnių autorius Antanas Rim-

(Nukelta į 36 p.)

Žemaitis keliautojas, knygų autorius Paulius Normančaitis (1948–2017). 2009.11.25

Bajoriškų šaknų turėjusi ilgametė VŽKD narė, draugijos narių Motinėle vadinta Genovaitė Lasauskienė (1927–2020) ir jos vyras Jonas Lasauskas

Dailininko Valerijono Jucio (1930–2016) ekslibrisas vydas Čaplinskas (1939–2011). Koncertavo Vilniaus senosios muzikos ir šokio teatro „Puelli vilnenses“ šokių kolektyvas, kuriame šoka ir keletas VŽKD narių.

Rugsėjo mėnesį Utenos rajono Leliūnų gyvenvietėje atidarytas VŽKD bičiulio tautodailininko keramiko Vytauto Valiušio keramikos muziejus. Tautodailininką šia proga pasveikino Vilniaus žemaičiai.

Spalio 20-osios kultūros vakaras buvo skirtas lituanistui, buvusiam VŽKD pirmininkės pavaduotojui nariui, televizijos laidos „Duokim garo!“ vedėjui, aktyviam etninės kultūros puoselėtojui Stasiui Kavaliauskui (1949–2023).

Spalio 29 d. gausus būrys Ipolito Petrošiaus su-burtų Vilniaus žmaičių dalyvavo Bernardinų bažnyčioje vykusiose Vėlinių Šv. Mišiose, kurių metu buvo meldžiamasi už mirusius žemaičius.

Lapkričio mėnesį Etnokosmologijos muziejuje vyko VŽKD nario, etnokosmologo, mokslo istoriko prof. Libertui Klimkos knygos „Tradicinių kalendorinių švenčių semantika“ sutiktuvės, kitų jo parašytų knygų paroda.

Lapkričio 5 d. Vilniaus rotušėje vyko žurnalistės, aktyvios VŽKD narės Jūros Baužytės (1933–2018) knygos „Pavėlavę lieka stotyje“ sutiktuvės.

Lapkričio 17-osios ryte draugijos pirmininkė Dalia Dirgėlienė dalyvavo radijo laidoje, kurioje ji pasidalijo savo mintimis apie lietuviybės problemas Vilniuje ir Vilnijos krašte. Tą pačią dieną vykusio draugijos kultūros vakaro viešnia buvo Vilniaus istorijos tyrėja hum. mokslų daktarė Alma Lapinskienė. Renginyje dalyvavo skaitovė Irena Plaušinitytė, literatūrologas Rimantas Skeivys, grojo birbynininkas Antanas Jonušas.

Lapkričio 25 d. Vilniaus rotušėje Vilniaus žemaičiai albumo „Auksinis Budos vėjas“ pristatymo proga pasveikino plačiai pasaulyje žinomą keliautoją žemaitį Paulių Normantą (1948–2017).

Gruodžio 18 d. Vilniaus žemaičiai organizuotai aplankė dailininko, savo draugijos nario Valerijono Jucio (1930–2016) ekslibrisų parodą ir jos surengimo proga pasveikino menininką.

Gruodžio 21 d. Vilniaus mokytojų namuose vyko draugijos nario Juozo Elekšio (1931–2022) knygos „Kas, mergaite, tau dainuos?“ sutiktuvės. Koncertavo Vilniaus mokytojų namų žemaičių fol-

Groja Vilniaus žemaičių folkloro kolektyvo „Tyklė“ muzikantai (iš kairės): Albinas Batavičius, Ipolitas Petrošius ir Anicetas Jonutis

kloro ansamblis „Tyklė“ (vadovė Vitalija Brazaitienė).

Gruodžio 28-ąją Vilniaus žemaičius subūrė draugijos suorganizuota Naujametinė vakaronė ir karnavalas. Jo metu įdomiai apie iki šiol neužmirštas senąsias Kalėdų ir Naujųjų metų sutikimo šventės papasakojo prof. Libertas Klimka.

VŽKD 2009 m. gruodžio 28-ąją vykusios VŽKD Naujametinės vakaronės ir karnavalo dalyviai